

هنوز هیچ یک از واکسن‌های ایرانی کرونا به مرحله کارآزمایی بالینی انسانی نرسیده‌اند

written by فرخ ده‌بزرگی | ۱۳۹۹/۰۸/۱۰

به گزارش پایگاه خبری غذا و دارو، دکتر سیروس زینلی درباره فعالیت‌های انجمن بیوتکنولوژی در دوران شیوع کرونا گفت: بیشتر تلاش ما این بوده است که فرصت‌های استارت‌آپی را به اعضای انجمن بیوتکنولوژی و محققان و دانشجویان اعلام کنیم. شاخه‌های دانشجویی انجمن، وبینارهای مختلفی را برگزار کرده است و چندین جلسه را با افراد مختلف در خصوص ضرورت تهیه واکسن و تولید برخی داروها و کیت‌های تشخیص کرونا برگزار کردیم. انجمن تلاش کرده است که دانشجویان را به فعالیت در زمینه‌های ذکر شده تشویق کند و نیازهای تشخیصی را از صفر تا صد به طرق مختلف به جوانان نخبه حوزه بیوتکنولوژی اعلام کند. علیرغم اینکه کرونا یک تهدید بزرگ برای سلامت و اقتصاد کشورمان محسوب می‌شود، ولی می‌تواند برای بعضی از نخبگان فرصت باشد و ضمن تامین نیاز داخل باید به فکر صادرات تولیدات خود نیز باشیم. ترغیب جوان‌ها به فعالیت دانشجویی یک ضرورت ملی محسوب می‌شود.

مدیر گروه بیوتکنولوژی دانشگاه تهران در پاسخ به پرسشی درباره چالش‌های فعالان حوزه بیوتکنولوژی گفت: دو چالش اصلی وجود دارد که یکی از آن‌ها به تحریم‌های شدید و ظالمانه دشمنان علیه ایران مربوط می‌شود که کمرشکن است و شرایط وحشتناکی را برای فعالان حوزه بیوتکنولوژی ایجاد کرده است. علاوه بر آن، شیوع کرونا شرایط را پیچیده‌تر کرده است. در حال حاضر تقریباً کمتر ایرانی‌ای می‌تواند به خارج از کشور مسافرت کند. ارسال ارز با مشکل جدی مواجه است و نیز دریافت مواد و ملزومات به سختی صورت می‌گیرد. بنابراین هم کرونا و هم تحریم‌ها با هم شرایط بسیار سختی را برای تامین نیازهای اولیه تولیدکنندگان محصولات بیوتک ایجاد کرده است.

عضو هیئت علمی دانشگاه تهران ادامه داد: البته بخشی از این تحریم‌ها توانسته است فعالیت‌های دانشجویی را فعال کند و خیلی‌ها به فکر تولید مواد اولیه مورد نیاز این بخش افتادند و نتایج خوبی هم حاصل شده است، ولی کافی نیست. ما می‌بایست در سال‌های گذشته به فکر امروز می‌بودیم، ولی نتیجه منفی عشق وافر کشور به واردات و تخصیص ارز ارزان به واردکنندگان امروز مشخص می‌شود.

وی افزود: چالش دیگر ما در خصوص قیمت دارو است. قیمت دارو متناسب با افزایش هزینه‌ها تغییر نکرده است، مثلاً در سال ۱۳۹۴ نوع وارداتی یک دارو ۷۳۰ هزار تومان بوده است و امسال ۹۵۰ هزار تومان رسیده است؛ یعنی در عرض پنج سال حدود ۳۰ درصد قیمت دارو افزایش پیدا کرده است. این در حالی است که هزینه‌ها حدود ۱۲-۱۳ برابر افزایش پیدا کرده است. کمیسیون قیمتی در سازمان غذا و دارو وجود دارد که فکر می‌کنم این کمیسیون و تصمیمات آن بزرگترین صدمه‌زننده به پیشرفت بیوتک دارویی در کشور است. مسئولین منتظر هستند تا تک‌تک شرکت‌های تولیدکننده محصولات بیوتک کشور ورشکست شوند و بعد تازه به دنبال مقصر بگردیم. آیا پایین نگه داشتن غیر منطقی

قیمت دارو در کشور به نفع کشور است. قطعا چنین نیست و اگر شرکت‌های تولید کننده را درنیابیم، بعدا مجبور می‌شویم داروی ارزان داخلی را با قیمت بسیار بالاتر از خارج دوباره وارد کنیم.

زینلی تصریح کرد: تعیین تعرفه‌های قطره‌چکانی برای دارو علیرغم وجود هزینه‌های سرسام آور مخصوصا در محصولات بیوتک که بیش از سایر حوزه‌ها به خارج از کشور وابسته است، به این حوزه ضربه می‌زند. بسیاری از مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز ما از خارج از کشور وارد می‌شود و قیمت بخشی هم که از داخل تامین می‌شود، در طی این چند سال چندین برابر شده است. همین موضوع در آزمایشگاه‌های ژنتیک هم وجود دارد. به طور کلی، وجود تعرفه سختگیرانه در برخی زمینه‌ها و عدم تعریف آن در زمینه‌های دیگر، باعث شده که عدم توازن در حوزه درآمدها و هزینه‌ها ایجاد شود که صنعت پزشکی را در حال حاضر درگیر کرده است. کرونا نیز به این دشواری‌ها افزوده است. هزینه اکثر شرکت‌های تولید دارو افزایش یافته است، ولی به دلیل همه‌گیری مصرف بسیاری از داروها به شدت کاهش یافته است و شرکت‌های تولیدکننده را در مرحله ورشکستگی کشانده است. صنعت ملی تولید داروهای بیولوژیک کشور را باید قبل از ورشکستگی دریا بيم.

رئیس انجمن بیوتکنولوژی در بخش دیگری از سخنان خود در پاسخ به پرسشی درباره فعالیت‌های گروه‌های واکسن‌سازی، گفت: در خصوص تولید واکسن انسجامی وجود ندارد؛ یعنی برخی از گروه‌های تولید واکسن زیر نظر معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری مشغول هستند و تعداد محدودی تحت کنترل وزارت بهداشت فعالیت می‌کنند. در کل موضوع واکسن خیلی مدیریت شده نیست و سازمان غذا و دارو به طور مستقیم در این زمینه تصمیم‌گیرنده نیست. تقریبا هیچ شرکتی از سازمان غذا و دارو مجوز شروع کارآزمایی‌های بالینی واکسن را اخذ نکرده است؛ این در حالی است که از لحاظ قانونی سازمان غذا و دارو مسئول ارائه مجوز برای کارآزمایی‌های بالینی واکسن است. مثلا در سایت IRCT یا مرکز ثبت کارآزمایی بالینی ایران هیچ واکسنی ثبت نشده است؛ یعنی هیچ واکسنی به مرحله کارآزمایی بالینی بر روی انسان در ایران نرسیده است. البته این موضوع بدین معنی نیست که ما در زمینه واکسن کاری نکرده‌ایم. من چند روز قبل شنیدم که وزیر بهداشت با حضور یکی از کارشناسان خبره سازمان غذا و دارو، کارگروهی در خصوص واکسن تشکیل داده‌اند تا زودتر بتوانند موضوع واکسن را به نقطه مشخصی برسانند، اما به طور کلی بیشتر فعالیت‌ها ناهماهنگ بوده است و امیدواریم که برای تولید واکسن هماهنگی بیشتری صورت گیرد و از شرکت‌های دارای پتانسیل تولید کمک گرفته شود.

وی ادامه داد: دو سه نوع واکسن کرونا در ایران که نسبتا تکنولوژی ساده‌تری را می‌طلبیده، ساخته شده است و ما دانشمندان خوبی در این زمینه داریم. البته تقریبا در همه زمینه‌ها، بخش خصوصی فعالیت خوبی داشته است و بخش دولتی متاسفانه به دلیل مشکلات بودجه‌ای در زمینه واکسن کرونا عملکرد خوبی نداشته است. شاید علت این باشد که ما در چندین سال گذشته مراکز علمی و دانشگاه‌های کشور را فقیر و ضعیف کرده‌ایم و طبیعتا جایی که برای پرداخت حقوق کارمندان و هیات علمی خود درمانده باشد، نمی‌تواند عملکرد خوبی داشته باشد. بخش خصوصی نسبتا فعالیت بهتری داشت و مخصوصا معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری در این زمینه حمایت خوبی کرده است. بنا براین حتی اگر ما واکسن موثر کرونا را هم تولید کرده باشیم، ترجیح می‌دهیم به صورت عمومی مطرح نکنیم و منتظر نتیجه کارآزمایی بالینی واکسن‌ها در کشورهای دیگر باشیم.

زینلی در پایان خاطرنشان کرد: اگر واکسن کرونا در کشور عرضه شود (تولید داخل و یا وارداتی) به دلیل تقاضای بالای مردم، عدم نیاز بخش مهمی از جامعه جوان کشور و نیاز شدید افراد خاص و احتمال ایجاد بازار سیاه برای آن، مسلما باید به صورت کنترل‌شده وارد بازار شود و مدیریت شده مصرف شود. مقدار نیاز آنقدر بالا است که توان تولید در کشور ما و دنیا به راحتی نمی‌تواند آن را تامین کند و شاید امید بستن به ورود واکسن و رعایت نکردن پروتکل‌های بهداشتی برای پیشگیری از ابتلا به

کرونا توسط مردم، کشور را در چالش ایجادشده بیشتر گرفتار کند و شغل‌های بیشتری از بین برود و مردم فقیرتر شوند. مردم هنوز به ضرورت و اهمیت پیشگیری یا واقف نشده‌اند و یا به آن اهمیت نمی‌دهند. فقط با همکاری و رعایت مقررات می‌توانیم کشور را از وضعیت نجات دهیم و نقش جوان‌ها در این رعایت کردن بسیار پررنگ‌تر است؛ زیرا آنها بیشتر در رفت و آمد هستند و احتمال انتقال از طریق آنها بیشتر است.